

„Să vă iubiți unul pe altul! Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul!” (Ioan 13, 34)

Nr. 38 (365)
Anul IX (2018)
16 Decembrie

ANUL 2018
CENTENARIUL
MĂRII VNIRI

VIATA CREȘTINĂ

Publicație săptămânală pentru întărire sufletească

DESPRE ADÂNCUL LUI DUMNEZEU ȘI ADÂNCUL OMULUI

Parabola care s-a citit astăzi în Sfânta Evanghelie ne amintește de Împărăția lui Dumnezeu care este asemănată cu un ospăț bogat. (...) Noi suntem într-o stare de așteptare, așa cum spunem și în Simbolul credinței: „**Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie**”. Toată viața noastră de creștini, este o așteptare. O așteptare liniștită, o așteptare însă plină de speranță și o așteptare pe care o alimentăm din când în când cu puterile noastre lăuntrice. Ei bine, Dumnezeu ne cheamă în permanență la ospățul Său, la Cina Sa, la Împărăția lui Dumnezeu. (...) Dumnezeu îi trimite pe îngerii Săi, îi trimite pe evangheliști să ne vestească, îi trimite pe toți cei care sunt îndatorați să predice Cuvântul lui Dumnezeu: „**Veniți la Mine - spune Iisus - toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni! Veniți la Mine că jugul Meu este ușor și sarcina mea este ușoară! Veniți la Mine căci Eu sunt blând și smerit cu inima.**” (...)

Este peste putință să moștenești Împărăția lui Dumnezeu dacă nu-ți redobândești întâi starea de omenitate, să ieși din condiția animalică, aceea de a te gândi numai la cele materiale: la mâncare, la băutură sau la alte satisfacții trecătoare și să nu te îngrijești de ceea ce ai mai scump în tine, adică de sufletul tău și de părăsirea acestui suflet la bucuria celorlalți. (...)

De aceea, iubiții mei - și iarăși mă adresez tineretului - să nu fiți superficiali! Să fugiți de superficialitate! Există și trebuie să existe un fel de sondare a adâncului și a lui Dumnezeu. Și Sfântul Apostol Pavel la un moment dat exclamă: „**O, adâncul înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu**”. Există un adânc a lui Dumnezeu, există și un adânc al omului care trebuie sfredelit, sondat. Uneori acest adânc se dezvăluie la scaunul de duhovnicie, la spovedanie, când omul se mărturisește, dar înainte de mărturisire se examinează pe sine însuși. Uneori îl ajută duhovnicul prin întrebările lui. Există un adânc care se ascunde și vrea să se ascundă, de care într-un fel ne este sfială, ne este rușine, acela pe care-l sondează și psihanalizii. Dar cea mai bună și perfectă psihanaliză este aceea a scaunului de duhovnicie. Atunci să vezi dacă adâncul tău ascunde lucruri necurate de care trebuie să te dezvelești, sau dimpotrivă, ascunde o vistierie de aur. (...) Putem fi purtători de aur fără să știm, așa cum putem fi purtători de

greșeli și de păcate de care nu vrem să fim conștienți. Rămân în subconștient, pentru că conștientul nostru se ferește de ele și vrea să le țină acoperite.

Este important să-ți cunoști ființa în întregime ei, și dacă ți-o cunoști și pe dinăuntru, atunci vei putea comunica cu Dumnezeu nu doar la suprafață prin rugăciunea rostită cu buzele și cu limba, ci prin rugăciunea lăuntrică, care curge din izvorul sufletului tău și merge în izvorul cel nesecat al lui Dumnezeu. Acolo apele se întâlnesc una cu alta și se îmbrățișează într-o bucurie purificatoare. De aceea, îndemnul meu este la profunzime, la adâncime.

La un moment dat Iisus se apropie de barca lui Petru care era pescar. Și Petru se plânge că nu a prins nimic toată noaptea. Și i spune: „Aruncă, Petre, mreaja mai la adânc!” Și-a aruncat-o mai la adânc, adică mai în largul mării și acolo a prins pește. Ei bine, îndemnul lui Iisus pentru toți cei care nu sunt suficient de conștienți de lăuntru lor: „**Aruncă mreaja mai la adânc!**” Gândul tău, meditația ta, cugetul tău aruncă-l mai în adâncul sufletului tău, sfredelește-l, sapă-l, uneori brutalizează-l și obligă-l ca să se deschidă pentru ca tu să devii conștient de propria ta ființă: dacă să o faci bună, dacă este bună, să o faci și mai bună. Aceasta este mântuirea și aceasta este Împărăția lui Dumnezeu. Să fi astăzi mai bun decât ai fost ieri și să fii mâine ceva mai

bun decât ai fost astăzi. Acesta este progresul duhovnicesc.

Este un îndemn pe care ni-l cer și vremurile de astăzi, în care, în special tineretul este chemat la superficialitate, la frivolitate, la viață ușoară, la viață lipsită de preocupări stabile și serioase. Se vorbește de un tineret debusolat, care nu are nici un fel de ideal, care nu știe încă încotro să se uite, care nu poate să-și facă un plan. Ei bine, scuturați-vă, iubiții mei tineri și tinere, **scuturați-vă de această superficialitate, de această comoditate a vieții și pătrundeți în ființa voastră lăuntrică!** Vă va prinde bine și acum, și va prinde bine mai cu seamă mai târziu atunci când vă vor veni bătrânețile și veți simți că vă este sfârșitul aproape și veți privi în urmă și veți constata că Dumnezeu v-a făcut viața cât pasul de o palmă și că nu ați realizat mare lucru în urma voastră. Dar dacă vă veți cunoaște ființa întregă în adâncul ei, atunci vă puteți clădi o viață adevărată, puternică, solidă, rodnică și atunci, către sfârșitul vieții, veți putea să vă apropiați împăcați, nu de neant, ci de Împărăția lui Dumnezeu cu gândul că v-ați împlinit misunea și v-ați trăit cu adevărat viața care trebuia trăită și care este una singură.

IPS Bartolomeu Anania,
Predica la Duminica a 28-a după Rusalii –
Pilda celor poftiți la cină

COLINDA SAU ISTORIA CÂNTATĂ A ÎNOMENIRII FIULUI LUI DUMNEZEU

Se apropie sărbătoarea Nașterii Domnului, pe care poporul românesc o așteaptă într-un mod cu totul special. Orice eveniment deosebit cade-se a fi primit cu pregătire. Doar dacă ne gândim la marele praznic al Învierii Domnului, Biserica a rânduit o săptămână specială, cea a Sfințelor Pătimiri, ca să ne deslușească neîndoielnic sensurile Jertfei Mântuitorului dăruite nouă prin Cruce și Înviere și să ne pregătească a-L întâlni pe Hristos ridicat din morți. În preajma Crăciunului, pregătirea aceasta nu s-a făcut printr-o perioadă liturgică bine determinată, ci poporul credincios și-a statornicit-o prin **tradiția cântărilor populare religioase**, textele lor lămurindu-ne taina înomenirii Fiului lui Dumnezeu. Le-ascultăm cu bucurie, dar de multe ori nu prea le înțelegem mesajul sau ne rezumăm să apreciem doar execuția liniei melodice. Versurile lor simple, dar fascinante deopotrivă, ascund o teologie adâncă, înfățișată în strai de cuvânt ales. De fapt, ele se dovedesc **o continuare a slujbelor din Biserică** – deoarece bunul creștin de odinioară, ajuns acasă de la dumnezeiasca Liturghie, unde a auzit, din Sfânta Evanghelie ori din predica preotului, istoria întrupării și Nașterii Mântuitorului nostru, la plăpânda lumină a opaițului, candelii sau lumânării, încălzit de focul vetrei humuit, a alcătuit poezii religioase de o sensibilitate aparte, strecurând în ele adevăr evanghelic și farmec artistic. Atât de mult s-a contopit sărbătoarea Crăciunului cu obiceiul colindatului, încât fără acesta, praznicul preaslăvitei Nașteri ar fi mai sărac. Le auzim an de an, suntem familiarizați, dar mai ales încantați de ele, încât rareori ne-am pus problema să le deslușim istoricul și sensurile lor profunde.

Așadar, **de unde a început povestea colindului și a colindatului?** După mulți istorici și etnografi, obiceiul colindatului trebuie căutat în Imperiul Roman, în perioada precreștină a sa. Romanii numeau „calendae” primele zile ale fiecărei luni, când organizau festivități în cinstea unor zei, mergând din casă în casă, intonând un fel de cântece rituale cu caracter augural: urări pentru fertilitate, rodire și belșug. Acest obicei se practica și la începutul anului agrar ori la sfârșitul său, ba chiar și toamna, în perioada culegerii recoltei. Nu departe de acest ritual erau și traci, chiar dacii care, prin sărbători asemănătoare, își cinsteau zeii. În lumea romană erau foarte cunoscute festivitățile „calendelor” lui Ianuar, închinată, după cum se știe, străvechiului zeu latin, Ianus Geminus, cel cu două fețe. Se pare că însăși denumirea de „colindă” de aici provine.

Însă, odată ce poporul românesc, chiar în perioada plămădirii sale ca neam, l-a întâlnit pe Hristos, vechile colinde păgâne au fost încreștinate, textele acestora fiind rezervate unor istorii biblice, cu precădere legate de întruparea și nașterea Fiului lui Dumnezeu. Drumul de la „calendae” la „colinde” s-a parcurs, așadar, în mai multe secole. Cântecele

noilor „calende”, colinde, nu mai preamăresc pe Ianus Geminus, nici pe tracus Dionisos, nici alte zeități, ci ele încep să vestească Nașterea Domnului, să facă urări creștinești de sănătate, de belșug și de pace pentru anul nou.

Vasăzică istoria acestor fascinante creații populare, care au legănat pruncia noastră, a părinților și bunicilor noștri nu vine pe calea cărții, a bibliotecii, ci pe calea străveche a drumului bătătorit de tălpile strămoșilor noștri, timp de aproape două mii de ani, **strămoși care umblau și colindau din casă în casă, din familie în familie, anunțând vestea cea măntuitoare a întrupării Mântuitorului lumii**. Ele aduc din imemorabile timpuri credința lor, întărindu-o și pe-a noastră în realitatea întrupării Celui veșnic născut din Tatăl. Nu putem vorbi, așadar, de vreo perioadă din istoria noastră ca neam în care românii să nu fi colindat sau să nu fi fost colindați. Atât de firească se arăta tradiția colindatului, că foarte rar a fost contestată, iar cei ce îndrăzneau a o tăgădui se arătau dusmani ai însăși credinței neștrămutate a românilor. Iată **o dovadă** în acest sens: un document datând din anul 1647 ni-l înfățișează pe pastorul Andreas Mathesius din Cergăul Mic, județul Alba, care se plânge de un obicei împământenit printre românii „îndărătnici” – de a colinda din casă în casă în noaptea de Crăciun, refuzând să învețe psalmi. Încercarea pastorului de a „hărbătăli” acest obicei a fost întâmpinată de o adevărată zaveră din partea ortodocșilor, care l-au amenințat cu plângere la cârmuire. Pe lângă informațiile exacte despre practica colindatului, memorialul pastorului Mathesius este o importantă mărturie a vechimii acestui obicei românesc. Tot din secolul al XVII-lea avem **o altă mărturie despre colinde**, de data aceasta din Muntenia: în notele sale de călătorie, arhidiaconul Paul de Alep precizează că obiceiul colindatului se practica atât în Ajun, cât și în ziua de Crăciun, când prin târgurile Munteniei cete de colindători însoțiți

de lăutari vesteau nașterea lui Iisus.

Nici **Moldova** nu rămâne mai prejos: domnitorul cărturar Dimitrie Cantemir, în cartea Descriptio Moldaviae, face referire la tradiția **colindatului**, iar în Hronicul vechimii romano-moldo-vlahilor, autorul lansează o ipoteză interesantă cu privire la originea mult cunoscutului refren „**Leru-i Ler**”, legându-l de numele împăratului roman Aurelian. Observăm că încă din secolul al XVII-lea în cele trei Țări Române colindatul era o tradiție atât de înrădăcinată în conștiința românilor, că orice încercare de a o zădărnici însemna un atentat la credința lor.

Cât privește **primele colecții** cunoscute, avem și aici o adevărată epopee, căci colinda a suscit de timpuriu interesul iubitorilor de cultură și frumos. Amintim că o primă culegere de colinde s-a realizat tot în secolul al XVIII-lea, la sfârșitul unei Catavasier tipărit la Râmnic, în 1747. Colindele inserate au fost pefațate de o succintă notă explicativă: „**Aicea, la sfârșitul cărții, puserăm și stihurile ce le cântă copiii când umblă cu steaua, în seara nașterii lui Hristos. Și, cetitorule ce vei citi și cu poetice vei socoti, și de nu vor veni la număr (silabisirile), bine să știi că noi, precum le-am găsit, așa le-am și tipărit, după cum s-au obicinuit a se cânta, și n-am umblat a le număra**”. A urmat trudnica lucrare a renumiților folcloriști, teologi și muzicologi români, care a dat naștere la numeroase colecții de colinde, depozitate a unei inegalabile creații de secole a poporului român dreptcredincios, închinată praznicului Nașterii Domnului Hristos.

Recunoscându-se valoarea inestimabilă a colindelor românești, precum și tradiția colindatului în cete, UNESCO a trecut străvechiul obicei în Patrimoniul său imaterial, începând cu anul 2013.

Arhim. Mihail Daniluc
Sursa: doxologia.ro